

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravišтво je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ljubljanske volitve.

Kakor smo obetali v zadnjih listih, poročati nam je o tridnevnej volitvi v mestni zbor, katera je končala s sijajno zmago narodnjakov, vsled katere smo vsaj deloma postali gospodarji v lastnej hiši.

Volitev je vsaka zanimljiva in vsaka ima svoje posebnosti. Kdor bi mislil, da se v Ljubljani vrše volitve s takim naporom, s takimi neprilikami in surovostmi, kakor na Štajerskem in zlasti v Mariboru, motil bi se. Štajerski nemškutarji so pri volitvah nezmerno surovi, najbolj bi jim, kadar so v večini, ugajal pretep in surova sila. Ljubljanski nemškutarji pa so, menda zbog tega, ker predstavljajo manjino, toliko praktični, da so nekoliko bolj mirni, da si tedaj obe stranki stojita nasproti in se vendar nij nadejati resnega boja, v katerem bi odločevala samo jačja pest.

Pri vsej tridnevnej borbi nij prišlo niti do prepira in zabeležiti bi ne imeli nikake pikantne dogodbe, da nij g. Dežman skrbel za potrebno tvari. Ne moremo si kaj, da bi ne priobčili te dogodbe, ker bode vsem čitateljem zanimljiva.

Ko je bila včeraj volitev v prvem razredu, prišla sta dva postreščka starega nemškutarskega volilca Friedricha na stolu na volišče. Naroden posestnik in volilec iz Krakovega, to vidič, misli si, da mora nemčurjem uže jako tesno biti, ako bo niki donasajo volit. Ta misel je moža tako razvnela, da se je na glas nasmijal. Akoravno se mu je od naše strani takoj velelo, naj molči in akoravno je mož tudi obmolčal in odšel, je vendar ta mali smeh Dežmana, ki se je bil nastavlil kakor agent provocateur mej nas, tako razjaril, da je iz

bledih ust pričel sikati: „Frechheit, rohes Volk, das ist eine Frechheit!“ in to proti nam vsem. Dasiravno se mu je odvrnilo, kar mu je šlo, je vendar še nekaj mrmral in se od togote tresel, ter zaporedoma s tresočo roko jemal homeopatične pile, da bi mu potolažile raztogoteni žolč. Ne bomo opravičevali omenjenega smeja, da si še nikjer nijmo čuli niti brali, da bi se pri volitvi niti smijati ne smelo, to pa konstatujemo javno, da je naš vrli Krakovec pokazal več omike nego Dežman. Prvi je, uvidevši, da se njegov smeh ne smatra umestnim, tih odšel, Dežman pa je vzel v roke svoj priročni „Schimpf-Lexicon“ in rabil omenjene izraze, ki so dokaz, da je še vedno premalo hodil po gladkem parketu.

Ta mala epizoda nam je vzbudila uverjenje, da, dokler je nervozni in strasti polni Dežman klovodja nemčurjev, imamo vedno pričakovati jednaci proizvodov gadne togote. Le tedaj, kadar ne bode več Dežmana niti Schreya nemčurjem na čelu, izgubile bodo razmere nekoliko sedanje ostrine.

Izimši ta pripetljaj, vršila se je vsa volitev prav dostojno, brez najmanjšega nereda, kar je tem večje pomembe, ker nij po vsej Cizlajtanihi mesta, kjer bi bile mestne volitve tako vzorno organizovane, kjer bi se udeleževalo tako ogromno število volilcev.

Ker bi bilo preobširno popisavati vso organizacijo, bodi omenjeno le to, da se agitacije udeležuje 60—100 narodnjakov iz vseh stanov, da se uporabljajo vse trgovinske, družbinske in prijateljske zveze in vsa mogoča sredstva, pridobiti kolikor mogoče volilnih glasov na svojo stran.

Agitatorjem nij skrb ne za trud niti za čas, da je le dosežena svrha. Neutrudljivi so, po vseh

delih mesta letajo, vsacega volilca obiščejo po jedendva- in tudi večkrat, ne mirujejo pa nikdar, dokler nij končana volitev. Srečen izid volitve in radost v domoljubnem srcu, to je njih jedino plačilo.

(Dalje prihodnjič.)

V Ljubljani, 15. aprila.

—r.— Po dolgih in trudapolnih bojih — priborila si je narodna stranka večino v ljubljanskem mestnem zastopu. In sedaj ne bomo z lepo pustili te večine iz svojih rok, in skrbeli bomo, da se temu mestu za vedno ohrani narodni značaj. Pri tem pa imamo upe, da ne bode zopet kmalu nastopila nevarnost, ki bi grozila z nemštvom pokončati narodno zavest mej volilci ljubljanskega mesta. Ker toliko lahko z največjim ponosom izrečemo, da so ljubljanskega mesta narodni volilci izborna disciplinirana četa narodnih vojakov, da so ti volilci garda v tistej armadi, ki se uže od nekedaj s svetim prepričanjem bojuje za sveto stvar naše narodnosti! Narodni volilci prišli so do zadnjega moža na volišče, kar je pač živa priča, da se širi narodna naša zavest mej vsemi stanovi in po vseh kotih in kotičih tega mesta. Gospod in prašni delavec oglasila sta se, in oba sta prišla brez tistega pehanja in klicanja, katerega smo prejšnja leta opazovali. Narodni ljubljanski volilci izpolnili so svojo dolžnost ter se storili zaslužne za narodni naš napredek! Zategadelj naj se jim povsod, kjer bijejo slovenska srca, izreka najiskrenejša zahvala!

Če si sestavimo bilanco najnovejše mestne volitve, ogreje nam srce prikazen, da se število na-

LISTEK.

NOV.

(Spisal I. Turgenjev, preložil M. Malovrh.)

Druga knjiga.

VII.

(Dalje.)

„Res, ona izgleda ljubezniva,“ misli si je Neždanov, — „o, kako jo vendar ljubim!“

„In celo s prstani sva menjale,“ nadaljevala je Tatjana, „meni dala je svojega, ki je iz zlata za mojega iz srebra.“

„Dekleta iz naroda ne nosijo zlatih prstanov.“

Tatjana je vzdihnila, kakor navadno: „Jaz ti ga bodem shranila, golobica moja, bodi brez skrbij.“

„Sedita, sedita,“ začel je zdaj Solomin, ki je ves ta čas le Marijano gledal; „saj vesta, da je prej v nas Rusih navada bila, da so se vsi v hiši pred odhodom kake osebe za nekoliko trenutkov vseli. Vaju pa čaka dolga in težka borba.“

Marijana, še vedno rudeča, sedla je prva, za njo vsi drugi, celo Tatjana na veliko tnal, ki je za pečjo ležala. Solomin pogledal je vse tri po vrsti in začel stari verz:

„... vstanimo in pogledjmo,
Kako tu sedimo! ...“

potem pak se je glasno smijal, a ta smeh je bil tako nedolžno ljubezniv, da nij nikogar razžalil, nego da so vsi veseli postali.

Na jedenkrat vstal je Neždanov.

„Jaz grem,“ je rekel, „in sicer koj; kajti vse to je res jako prijetno ali uže podobno nekakšnemu vaudevillu. Ti pa, obrnil se je k Solominu, „ne boj se za svoje tvorniške delavce, nobenemu se bližal ne bodem. Okolico si bodem ogledal in vse dogodbe tebi Marijana vestno poročil. Zdaj mi pa podaj roko in mi vošči mnogo sreče.“

„Popijte prej še kupico čaja,“ rekla je Tatjana.

„Hva'a, čemu bi čas tratil! Ako treba, idem v katero koli gostiino ali naposled tudi v žganjarijo.“

Tatjana odkimala je z glavo:

„Da, žaližbože, je dan denes v nas po vseh ulicah dosti žganjarij — kakor bolhe v kozuhovini se množe! Balmasovo je na priliko velika vas ...“

„Zdravstvujte do svidenja ... ali bolje rečeno: „Bodite srečni!“ popravil se je v smislu svoje uloge Neždanov sam. A predno je še do vrat prišel, vstopil mu je baš prei nosom Pavel, ter mu dal dolgo tenko palico, kakeršno nosijo ruski kmetje in mu dejal:

„Izvolite to s rejeti, Aleksej Dimitrič; pri po-

tovanji opirajte se na palico in čim bolj jo držite od sebe, tem bolje bode.“

Neždanov vzeši palico odšel je hitro in Pavel za njim. Tudi Tatjana hotela je zdaj iti, ali Marijana jej je branila:

„Ostanite še nekoliko časa tu, Tatjana Josipovna, jaz vas potrebujem.“

„Saj pridem koj, jaz grem le po samovar. Vaš tovariš odšel je brez čaja; — on nij imel nobene potrpežljivosti več ... A čemu bi tako hiteli!“

Tatjana odšla je po samovar in Solomin ostal je sam z Marijano, ki je srala pri oknu in njemu hrbet kazala, ko se je naposled k njemu obrnila, in sicer za to, ker ves čas nij ni besedice črhnil, zapazila je v njega obrazu, v njega vanjo uprtih očeh nek izraz, ki ga do zdaj na njem še nij videla, bil je ta izraz pitajoč, skrbljiv in radoveden; vse ob enem. To spravilo jo je tako v zadrego, da je vsa zarudela. Solomin pa, ko da se sramuje, da je ona ta izraz z njegovega obraza čitala, začel je hitro govoriti, a to mnogo glasneje, nego je bila njegova navada:

„Torej, Marijana ... delo se je torej začelo!“

„Kaj se je začelo, Vasilij Fedotič! Kakšen začetek je to? Jaz se zdaj na jedenkrat jako ne-

rodnih volilcev od leta do leta pomnožuje in da se ti volilci leto za letom z večjo radostjo udeležujejo volitev. Koliko truda stalo je prejšnje čase, da so spravili volit tega ali onega! Skrivali so se, ležli pod strehe ter odpotovali za dan volitve, ali izginili na kak drug način, samo, da se nij bilo treba udeležiti volitve! Od najedne do dvanajste ure vlačili so omahljivce z eskortami ter letali za odpadlimi, da bi jih s potnimi obrazi pritirali k volilni urni. Ali letos bilo je do najedne ure že skoro vse na mestu in volilci so se oglašali prostovoljno, in le malo jih je ostalo, pri katerih se je oglašil dober prijatelj, da jih je opomnil na volitev! Volitev napravljal je z jedno besedo utis, da so volilci narodni volili iz golega prepričanja, in da so se udeležili glasovanja iz tiste dolžnosti, ki jo nalaga narodna zavest!

Pri takej izredni disciplini moralo se je pač po vsej pravici pričakovati, da se bode zmaga objela slovenske zastave. In silno krivično bi bilo trditi — kar se bode brez dvombe trdilo — da so po vladi pritiskani uradniki odločili uspeh volitve. Istina je, da so se politični in narodni uradniki letos korektnije obnašali od drugih let, in da jih je nekoliko doma ostalo. Ali istina je pa tudi, da so uradniki večinoma lazili za Nemci, in da so vsi tisti uradniški obrazi, ki so nam znani iz prejšnjih let, tudi letos prilezli, ter volili fakijske oponente! Spraznile so se vse sodniške shrambe, in vsi zdravi in nezdravi sodniki, ki so prejšnje čase trobili v dr. Schreyjev rog, trobili so tudi letos v ta rog! Državno pravduštvo bilo je tudi zastopano, kakor vsikdar: prišel je vsak gibajoči člen tega justičnemu ministru podvrženega urada, in vsak ta član in členček volil je vladi sovražne kandidate. Finančna direkcija izbrizgala je ves svoj germanski materijal, in tudi deželni šolski nadzornik gospod Rajmund Pirker lazil je z bledim obrazom okrog, ter hotel v medlevice pasti, kadar je opazil, da prihaja kak nov narodni volilec! In končno, ali bi morda ne bili tudi v prvem razredu prodrli vsi narodni kandidati, da niso Nemcev volili: Gertscher in Kapretz od deželne sodnije; Persche in Mühleisen od državnega pravduštva; Stöckl od deželne vlade in Rajmund Pirker od šolskega deželnega sveta itd.!

Mi prav s hvaležnostjo pripoznamo podporo nam prijaznih uradnikov, ali glavno uradniško jedro borilo se je proti nam! Zategadelj nij resnica, da bi bilo uradništvo rešilo našo Ljubljano. Rešilo jo je narodno meščanstvo, ki se leto za letom krepkeje razvija. To pa nam je

ugodno čutim! Aleksej je prav govoril, rekši, da le komedijo igramo!

Solomin se je vsedel.

„Dovolite, Marijana, vprašanje: kakšen ste si mislili, da bo „začetek“? — Gotovo ne, da se bodo gradile barikade in da bode zastava na njej, a mi okolo nje, ter kričali „živela republika“! — To gotovo nij ženska stvar! . . . Ali idite denes in učite kakšno žensko, kar koli dobrega in koristnega . . . to bode težko, kajti takšna ženska ne razume lahko in vam iz začetka tudi verjela ne bode, rekši, da jej tega nij potreba znati. — Nekoliko tednov pozneje ubijajte se s kakšno drugo žensko; a zdaj idite in umivajte otroke in učite jih abc, ali dajajte bolnikom zdravila, . . . to bode lep začetek!“

„A za to so usmiljene sestre tu. Vazilij Fedotič! Za to mi vsega tega nij treba bilo? . . .“ Pri teh besedah pokazala je Marijana na svojo obleko. „Jaz mislim sem na druge stvari.“

„Vi ste mislili sama sebe žrtvovati?“

Marijanine oči zabliščele so navdušeno.

„Da . . . da . . . da! je vzkliknila.“

„In Neždanov?“

Marijana odkimala je z glavo.

„Kaj je z Neždanovom? — Ako hoče, pojdeva vkupe, — ako ne, to pojdem jaz sama!“

(Dalje prih.)

dokaz, da je bela Ljubljana v resnici slovenska — in da bode ostala slovenska!

Peticijo,

katero so odposlali iz Rudolfovega na državni zbor in katera utegne zanimati marsikoga, se glasi:

Visoka zbornica državnih poslancev!

Drugi narodje v Avstriji uživajo pravico, da smejo pri sodnijah in drugih oblastnijah prošnje, tožbe, pritožbe in druge vloge v svojem jeziku vlagati, da se zapisniki priče, priseg in obravnave strankam v lastnem jeziku zapisujejo, v tem jeziku razsodbe razglashajo in odloki naznanjajo, kakor to velevali kazenski in pravdni postopnik in obstoječe ministrske naredbe. Ta pravica je tudi slovenskemu narodu v XIX. členu ustavnega zakona temeljnih državljskih pravic zagotovljena, in vendar se mu ta pravica od posameznih sodnij in posebno od nadsodnije v Gradci krati, katera brani celo podložnim sodnijam ravnopravnost izvrševati.

Za Avstrijo plamteči, cesarski rodbini verno udani slovenski narod prenaša rad denarne in krvne žrtve za cesarstvo. Njegova bremena so primerna onim drugim narodov v Avstriji. Tudi njegov jezik je toliko olikan, da se ga poslužujejo ne samo izobraženci sploh, ampak tudi učenjaki v učenih spisih. Da je za uradovanje sposoben, dokazuje slovenska prestava zakonov, in uradovanje nekaterih izglednih sodnij, ki razsodbe in odloke, oklice in razglase slovenskim prebivalcem naznanjajo v slovenskem domačem jeziku. Ako se torej c. kr. nadsodnija v Gradci ustavlja izvršitvi ravnopravnosti pri sodnijah, se to ne da drugače misliti, ali da je nadsodnijsko osobstvo protivno težnjam slovenskega naroda, in da neče izpolnjevati ministrske naredbe in odločbe postopnikov, ali pa da ne pozna razmere in nemara krivo misli, da so naše dežele nemške in da smo Slovenci posamezni naseljenci. Oboje pa izvira iz nenaravnosti nadsodnijskega središča.

Zdanja nadsodnija v Gradci obsega nemške in slovenske okraje. Iz nemških okrajev prihajajo navadno za nadsodnike slovensčine popolnoma nezmožni svetovalci in pod prejšnjo vlado se je tudi za to skrbelo, da Slovenci nijso prišli do merodajnega vpliva.

Če se pomisli, da je v kazenskih zadevah popolnoma in v pravnih zadevah deloma uže zdaj ustno, neposredno obravnavanje upeljano in da bode po upeljavi novega pravnega postopnika celo pred nadsodnijo ustno obravnavanje upeljano, priznati se mora, da bi se nam Slovincem velika krivica zgodila, ako bi se naše zadeve obravnavale pred sodniki, ki naš jezik ne razumejo. Protivenje tatih, ljudstveni jezik nerazumečih sodnikov proti dopuščevanju slovenskih vlog izvira iz spoznanja težav mejuradnega poslovanja in posnemanja pravnega prepričanja, katero se popolnoma le doseže na podlagi izvirnih spisov in nikdar na podlagi prevodov ali celo na podlagi sporočila posameznega sporočevalca. S tem pa, da bi se morale obravnave s slovenskimi strankami vršiti s tolmačenjem, naraščali bi strankam veliko večji stroški in tudi sodnijskemu postopanju bi ta način prizadel mnogo zamude in zakaj bi slovenski narod, ki po številu in imetji primeren davek plačuje in ki celo vojaško breme v večji meri ko nemški sosed prenaša, ter se na bojišči hrabro bori za meje in blagor države, menj pravice užival, ko drugi narodje?

Podpiranje vedno zvestih slovenskih državljanov je državi na očividno korist, zatiranje slovenskega življa pa se mora smatrati veleizdajnim podkopavanjem trdnega državnega stebra. Ne samo zavest, da ima slovenski narod naravno dolžnost svojo narodnost braniti, in da ima toliko životne kreposti, in dušne zmožnosti jo ohraniti, ampak tudi upanje, da bode visoki državni zbor uvažil za obrambo avstrijske države velevažni položaj in duševni napredek slovenskega naroda, predržnejo se podpisani prositi:

Visoka zbornica naj to peticijo izroči pravosodnemu ministerstvu, da naj predloži najhitreje postavni načrt:

1. za strogo izpeljavo ravnopravnosti v slovenskih okrajih,

2. za vstanovljenje c. kr. nadsodnije za slovenske pokrajine s sedežem v Ljubljani.

Rudolfovo 28. marca 1882.

J. Kastelic, trgovec; Karol Kalčič, posestnik; A. Czer-nih, trgovec; Fr. Kastelic, posestnik in trgovec. Florijan Skaberne, posestnik; J. Krajc, posestnik; Fran Pintar, posestnik; Ferdinand Seidl, posestnik in srenjski odbornik; Karol Duller, posestnik in srenjski odbornik; Anton Jarc, posestnik in srenjski odbornik; F. Illowsky, posestnik in srenjski odbornik; F. Jelovšek pl. Fichtenau, veliki posestnik; Adolf Pauser, posestnik in trgovec; Valentin Oblak, posestnik in trgovec; Fran Durini, posestnik in trgovec; Vencel Kindl, posestnik; A. Delhuni, posestnik; A. Poznin, hišni posestnik in predsednik kmetijske podružnice; Alojzij Andree, posestnik; Fran Goleš, posestnik; Matija Merše, posestnik; Ivan Pintar, posestnik; Vinko Surz, posestnik; Zmagoslav Rohrmann, posestnik, trgovec in milar; Anton Janz, posestnik; Karol Kunc, posestnik; Maksimilijan Bruner, posestnik gostilničar; Janevein, posestnik; Fran Blažič, posestnik; Matija Avsonik, posestnik; Fran Papež, posestnik; Janez Sekula, posestnik; Fran Papež, posestnik; J. Moder, posestnik; Jure Petrič, posestnik; Marko Radeš, posestnik; Josip Jazbec, posestnik; Jakob Zimpernan, posestnik; Josip Rude, posestnik; Fran Košiček, posestnik; Jože Zorec, posestnik; Heinrich Kastelic, posestnik; Karol Kristof, posestnik; Vincenc Umek, posestnik; Leopold Fischer, posestnik; Anton Vrtančič, posestnik in srenjski odbornik.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. aprila.

Dopolnilne volitve českega veleposestva za državni zbor razpisane so na 15. dan maja. Česki listi pišejo zelo spravljivo in vabijo levičarje naj sprejmo kompromis, levičarski listi pa se trudijo na vso moč preprečiti kompromis, češ, da bi iz propada kompromisa kovali kapital proti spravljivej politiki Taafejevej.

Tožbe proti postopanju berlinskega „schulvereina“ se v Ogrske vedno množe.

„Narodni list“ poroča od 14. t. m. z juga: Nekateri agitatorji so poskušali župljance mej Buduvo in Boko naščuvati k upor. Vsled tega so se brzojavni drogi razdejali. Nekateri agitatorji so se zaprli. Načelniki iz Krivošij, Ledenic, Ubelj in Orehovca, katere je knez črnogorski k sebi poklical, da jih opomina, naj se uklonijo zakonom, odgovorili so knezu, da so voljni to storiti, da bi bili le novačenja prosti. Knez, razjarjen o tem odgovoru, odpustil je načelnike, ne da bi bil z njimi še kako besedo govoril.

Vnanje države.

„Morningpost“ poroča, da se je ruski poslanik v Londonu, Lobanov, poklical v Petrograd, da prevzame mestu Ignatijeva ministerstvo za notranje poslove. Ta list tudi poroča, da se Orlov neprestano trudi, cara pregovoriti, da bi pri kronanji dal konstitucijo.

Pred kratkim se je poročalo, da je srbski arhimandrit Vaza Pelagič „v imenu mnogih Bosnjakov in Hercegovcev“ na Gladstona poslal adresu. V adresi tej toži Pelagič, da Avstro Ogrska okupacije nij izvela po principih napredka in civilizacije, in potem zagotavlja, da je Bosna in Hercegovina ognjenik, čegar ogenj ne preti samo Avstriji, nego vso Evropo ožgati. Konečno prosi Pelagič Gladstona, naj on v imenu pravice in človekoljubja in v interesu miru dela na to, da bi Avstrija nehala prelivati kri. On ne dvomi, da bode Gladstonov glas našel odmev v Franciji, Italiji, Rusiji, da celo v Turčiji.

Slednji broj „Romanul“ zopet razmotriva **du-navsko vprašanje** in se odločno postavlja Avstro-Ogrske nasproti. Pretenja avstro-ogrskih listov, piše „Romanul“, bero Rumunci z obžalovanjem, kajti njih želja je, živeti z vsemi narodi v dobrih in poštenih razmerah. Zakaj avstro-ogrski listi napačno obdolžujejo in pretijo? Napačna obdolževanja kažejo, da pravica nij na njihovej strani; pretenja dokazujejo, da je zahtevanje nepravilno in da je močnejši slabjšega hotel prestrašiti. . . . Če bi se Rumunija hotela uničiti, zgoditi more se to po brutalnej sili, in naj se ne goji nada, da se bode Rumunija sama umorila. Njih dežela more se vzeti, a ne brez časti, brez slave, in celo ptem bomo

prepričani, da če danes z orožjem v roki poginemo, jutri zopet vstanemo.

Iz Liverpoola se poroča, da je pri banketu o otvorenju novega konservativnega kluba govoril Salisbury proti slabosti in omahljivosti vlade, ki daje irskemu gibanju vedno več koncesij. Deželna biia da ne bode nikdar pomirila dežele. Jedino sredstvo, da se zopet vpelje mir in zadovoljnost v Irsko, bi bila olajšava, da si najemniki nakupijo posestva, ki bi bili kot lastniki najboljši branilci redu in pravice posestnikov.

Dopisi.

Iz Prestranka 12. aprila. [Izviren dopis.] Sinoči ob prihodu poštnega vlaka je krožila po naših krogih (po celem Pivki) bliskoma vest o narodni zmagi v II. razredu pri občinskih volitvah v Ljubljani. Nekoji so izvedeli preveselo novico uže preje po brzoglavnem potu. Vender jedenkrat — smo po navljali v raznih melodijah — vender jedenkrat je vrgla metropola Slovenije sramotno krinko, grdo nemčurstvo raz sebe, ter si postavila na čelo grb narodnega značaja in krása, ki bode plodonosno vplival po vseh slovenskih pokrajinah.

Pri kozarci rujnega vinca smo napivali vrlim Ljubljanskim volilcem, ter se radovali, da niso slušali tistih grdih odpadnikov našega naroda, ki sramoté nas in našo deželo pred svetom. Živela bela Ljubljana z bodočim slovenskim mestnim zastopom. Pomen iste zmage je velikansk za ves narodni razcvit. Strta je glava gadu, zaupno se oziramo v bodočnost.

Pri tej priliki naj omenim nesreče, ki se je prigodila Veliki petek v okolici Prestranske postaje. Navedeni dan je hitel mej družimi tudi 70 letni starček Tomaž Molek iz Žej k službi božje k fari Slavino. Toda nij mu dano bilo isti pomealivi dan moliti odrešenika človeškega rodu, kati v hipu, ko je hotel pobiteti čez železniški tir, kojega je moral pasirati, ga zgrabi Tržaški brzovlak, ter ga butne z tako močjo v stranski zid, da po nekaj sekundah izdihne dušo. Bodite pozorni pri železnici, priporočamo in utepijavamo občinstvu v glavo. Tedaj ubogajte!

Iz Pidsrede 14. aprila. [Izviren dopis.] (Zmaga in triumf.) Pred štirimi dnevi sem poročal, da so nam moderni „Ahajci“ — Šent-Petrani odpeljali imenitni — „palladium-pranger“. In tu ročno popravljam, da se to nij bilo zgodilo v noči od velikega ponedeljka do velikega torka — kakor sem se bil zmotil — ampak v noči od **velikonočnega** ponedeljka do **velikonočnega** torka. Zmagali so „Trojanci“-Podsredjani. Še tisti terek namreč 11. t. m. morali so Šent-Petrani pranger lepo na voz nazaj naložiti in ga nolens — volens — kajti spremljali se jih može, ki so pooblašeni orožje nositi in ga tudi v sili rabiti, v Pidsredo nazaj pripeljati. In to vam je bil „triumf“, ki ga je užival stari pranger ta dan! Takšnega še Julij Cezar nij menda obhajal nikdar. Se tisti večer je bil spet na svoje častno mesto nazaj postavljen in zdaj stoji tam mogočen in ponosen kot prejšnje dni. — Prorokoval sem vam zadnjič tudi nekoliko o posledkih tega klasičnega ponočnega napada na naš mirni trg. In res so se videli ti resni posladki nekaj uže pri „prangerjevem“ triumfu, ko so štirje „Ahajci“ morali ukleneni iti za triumfatorjem in potem podati se v Kozje k „izpraševanju“. Drugih, ki so tudi bili v zvezi, moralni in fizični — in mej temi celo nekoliko veljavnih glav v srenji šenpeterskeje — še iščejo. Najbolj sitno utegne biti za „Ahajce“ še to, da so jednega Podsredjana težko ranili, da zdaj leži. —

Domače stvari.

— (Jour fixe) zabavnega in literarnega kluba je danes.

— (Gospoda viteza Schneida) zdravje nij še popolnem ugodno. Zaradi tega po mnenju zdravnika gosp. dra. Rojca še ne more in ne sme lotiti se svojih poslov.

— (Dr. Julij pl. Wurzbach) pride samo tedaj v Ljubljano, kadar je treba voliti nemške kandidate. Mož ima advokatorsko svojo pisarno na nekem dolenskem gradu; v

Ljubljani pa ima tudi zakotno filijalo. To je grozovito nepostavno, ali gospodu dr. Wurzbachu dobri nemški prijatelji pri odvetniški naši komori ne store ničesar. Stvar je notoričen škandal in mi z vso resnostjo vprašamo visoko nadsodnijo v Gradci, če res ne misli ničesar nakaniti, da se to zakotno pisačenje odpravi. In tudi gospod justični minister naj izve, česar vse smejo pri nas počenjati advokatje, če volijo — nemške kandidate!

— (Gospod Albert Zeschko), trgovec s papirjem, je tudi volil Nemce. Kakor čujemo, naročujeta pri tem Germanu „Narodna tiskarna“ in pa „Družba svetega Mohorja“ svoj papir. Bog ve, ali bode to tudi v prihodnje tako? Kakor čujemo, napravljajo se potrebni koraki, da se bode gospodu Albertu Zeschkotu odrezalo nekoliko slovenskega kruha!

— (Gospod Dragotin Obresa,) poštar na Vrhniki, je v petek tudi prišel volit fakijsone naše oponente. Rodoljube vrhniške opozorujemo, da sme ta nemški patron volilno svojo pravico na leto samo jedenkrat, in samo na jednom mestu izvrševati. Kadar bodo torej na Vrhniki volitve in bi hotel gospod Karol Obresa s svojimi nemškimi kapricami tudi Vrhnice nadlegovati, potem postavite ga pred vrata, ali pa v kot, da bode pokoro delal za ljubljanske pregrehe!

— (Letošnje redno zborovanje kranjskega odseka I. občnega uradniškega društva avstro-ogerske države), pa tudi zborovanje tukajšnjega hranilnega in posojilnega uradniškega društva bode v nedeljo 16. aprila 1882 ob 10. uri dopoludne v gostilnici tukajšnje kazine. Po §. 34. oziroma 26. društvenih pravil mora biti pri tem zborovanju najmanj 30 društvenikov navzočih, da je mogoče o predlogih določno sklepati. Želeti je tedaj, da se udje društva mnogobrojno udeleže tega zborovanja.

— (Prvi zvezek X. ovih pesnij) je uže izšel pod naslovom: Poezije, zložil S. Gregorčič, založil Ignac Gruntar; tiskala Klein in Kovač. Naročila iz Ljubljane iz prijaznosti posreduje tudi gosp. prof. Levec. (Nove ulice št. 5.) Knjiga 160 strani v malej osmerki 1 gld. Za danes le toliko, da tako krasne knjige še nijmo imeli.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 15. aprila. Danes delegacijam predložena vladna predloga zahteva 23,733.000 goldinarjev, češ: Ker je sredi meseca februarja gibanje v okupiranih deželah in v južnej Dalmaciji se na moči in krajevnej razširjenosti še povečalo, naposled pretilo polastiti se severne Bosne, bile so nekatere naredbe neogibno potrebne. Dozdanje vojaške akcije so dosegle zadovoljiv uspeh, da je vstaja po večjem udušena in v nje fizične in moralne moči uničena in zdaj se spremenila v brigantazo (roparstvo). Da pa se ta more uspešno pobijati, da se doseženi uspehi morejo ohraniti, da se mirni prebivalci branijo, da se zopet uvede še vedno moteni red in varnost, da se trajno izvrši utrjenje, morajo se tamošnji vojni deli za najbližjo bodočnost pustiti v zdanjem številu in moči, razen tega treba skrbeti za varno stanovanje in da se napravi zveza mej vojaškimi četami v raznih krajih; dalje da se eskortirajo vojni transporti, da se zavarujejo prometne črte, da se napravijo dobre ceste, da se izvedejo uže v prejšnjej predlogi naglašane fortifikatorične namer. Potrebščina proračunjena je do konca oktobra pod pogojem, da bode še pred začetkom jeseni mogoče vsaj nekaj vojakov odpustiti.

Iz Črnomlja. — Slava zmagujočim borilcem bele Ljubljane!

Črnomeljska čitalnica.

Iz Ptujja. — Slava osvobodenej Ljubljani!

Gregorič.

Iz Trsta. — Čestitam! Strle.

Iz Velikoveca. — Ljubljanskim volilcem k slavnej zmagi kličejo velikovski Slovenci: Živeli!

Iz Metlike. — Dežman paša! Ljubljana naša! Naša in saecula saeculorum! Slava meščanom! Navratil.

Iz Trsta. — Tržaški Slovenci radujejo se nad narodno zmago!

Odbor „Edinosti“.

Iz Mlade Boleslave. — Imenem občanstva kr. mesta Mladé Boleslavi pronasim srdečne prani k zdarnemu výsledku obečnih voleb

Starosta: dr. Mattuš.

Iz Dunaja. — Iz srca čestitamo glavnemu mestu domovine! Tako naj izginejo vsi tuji ostanki neusmiljene naše zgodovine!

Družba vseučiliščnikov.

Iz Imst-a na Tirolskem. — Slava volilcem družega razreda!

Tomšič.

Iz Ormoža. — Slavne zmage narodne pravice srčno se veseleči čestitamo!

Dr. Gršak, dr. Omulec, dr. Žizek, župnik Šporn, vikar Jesich, Kranjec, Vrtnik, Vrtnjak, Pirnat, Gutnik, Horvat, Potočnik, Kandrič

Št. Peter. — Slavo vam poje ves slovenski svet, hrabrim junakom zmagovalcem na bojišči volitve v srci Slovenije!

Korošec.

Trst. — Gospodom izvoljenim čestitamo o velikanskej zmagi. Živeli naši volilci in novi župan. Aleluja!

Tržaški Slovenci:

Ivan Gregorič, Jarnej Pajnic, Jakob Saviršik.

Kamnik. — Braniteljem domovine v središči presrčno čestitajo o njihovej zmagi.

Kamničani.

Razne vesti.

* (Etiketa za gospe.) Neki francoski list stavil je nedavno prašanje: „Če kako gospo obišče kak gospod, mora li ona vstati ali naj obsedi, kadar pride obiskovalec in kadar se poslovuje?“ Na to vprašanje odgovoril je ameriški list tako-le: „Če živi gospa v Washingtonu, bode brez ozira na pariško etiketo spremljala obiskovalca do hišnega praga in sicer zato, da pazi, da obiskovalec ne odnese soboj svileni dežnik (marelo), ki je vreden 10 dolarjev namestu svojega lastnega pavolnatega v vrednosti poldruga dolarja, kakeršne naši državniki pri svojih obiskovanjih navadno nosijo soboj.“

* (Adelina Patti) vrnila se je iz Amerike, kjer je za 32 predstav zaslužila 160000 dolarjev, tedaj za vsako predstavo poprek 5000 dolarjev.

* (Zdravstvene razmere med vojaki.) Konec februarja je bilo v avstrijske armadi 13108 bolnih vojakov. Tekom februarja jih je 190 umrlo, 771 jih je bilo zaradi telesnih hib od vojaštine odpuščenih, 574 jih je dobilo zaradi boleznij začasni dopust. Od 190 umrlih jih je umrlo največ, namreč 35 za vročino, izmed teh 15 v Bosni in Hercegovini, 26 se jih je usmrtilo, 8 jih je umrlo za kozami, 4 so se ponesrečili. Od 13108 bolnih jih je bilo 2984 po vojašnicah ali privatnih stanovanjih, 10124 pa po bolnišnicah. — Od teh bolnikov jih je imelo največ namreč 2911, katar v želodcu ali črevih, izmed teh 920, torej skoraj tretjina, v Bosni in Hercegovini; 1890 jih je bilo mrzličnih, 131 jih je imelo vročino, 111 pa kože i. t. d.

(Predstoječe konjske dirke) dajejo nam povod posebno opozoriti gospe lastnike konj na Frana Ivana Kwizde, c. kr. dvornega založnika v Korneuburgu, restitucijski flujid za konje, katerega je Nj. veličanstvo cesar Fran Josip I. z izključljivim privilegijem odlikoval. Ker si je ta restitucijski flujid uže splošno kot higijenično sredstvo dobro zaslužen ime pridobil, naj bi ga ne opustili vporabiti pri predstoječih dirkah in lovih; če omenimo, da ta restitucijski flujid živec krepi, jim dá gibčnost, elastičnost in čvrstost, ki dajo konju moč za izredna dela, damo kratak posnetek izrekov merodajnih veščakov. Pri dirkah bode raba tega restitucijskega flujida nujna potreba, ker po prestanih trudih utrjene živce hitro in korenito restavrira. (217—1)

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku v Korneuburgu.

Z veseljem Vam naznanjam, da sem Vaš c. kr. priv. restitucijski flujid pri revmatizmu prej in po velikem naporu v krepilo živcev z najboljšim uspehom vporabljal in posiljam Vam nekaj pisem, iz katerih razvidite, da je Vaš flujid tu uže zelo iskano in cenjeno zdravilno sredstvo.

Naposled še omenjam, da gospod Marais, lastnik slavne dirjalke „Galka“, vporablja flujid s popolno izrednim uspehom, in priporočam njega vporabljanje vsem konjskim lastnikom najtopleje. (217—1)

V Parizu, Rue Grenelle St. Germain, 20. maja 1878.

Graf de Montignie,

nekdanji glavni nadzorovatelj francoskih žrebčarij in glavni konjar kavalerijske šole v Saumuru. Kje se dobi, povedano je pri anonci „c. kr. priv. restitucijski flujid“ v današnji številki.

Dunajska borza

dné 15. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni državni dolg v bankovcih . . .	76	gld.	80	kr.
Enotni državni dolg v srebru . . .	77	"	50	"
Zlata renta . . .	94	"	40	"
1860 državno posojilo . . .	130	"	25	"
Akcije narodne banke . . .	822	"	20	"
Kreditne akcije . . .	339	"	20	"
London . . .	120	"	10	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	52	"
C. kr. cekini . . .	5	"	63	"
Državne marke . . .	58	"	75	"
4% državne srečke iz l. 1854 . . .	250	gld.	119	"
Državne srečke iz l. 1864 . . .	100	"	171	"
4% avstr. zlata renta, davka prosta . . .	94	"	70	"
Ogrska zlata renta 6% . . .	119	"	75	"
" " " " 4% . . .	89	"	50	"
" " " " 4% . . .	88	"	10	"
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig. . .	104	"	—	"
Dunava reg. srečke 5% . . .	100	gld.	114	"
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi . . .	119	"	—	"
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice . . .	99	"	30	"
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice . . .	105	"	—	"
Kreditne srečke . . .	100	gld.	179	"
Rudolfove srečke . . .	10	"	20	"
Akcije anglo-avstr. banke . . .	120	"	129	"
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v. . .	211	"	25	"

Kmetska hiša,

pripravna za **gostilno** in **kramarijo**, posebno, ker zdani Podbreški gostilničar zavoljo darskih sitnostij misli popolnoma opustiti vinotoč, se daje v **najem** ali **proda**. Več o tem pove **A. Pavlin**, Podbrezje na Gorenjskem. (339-1)

V **Višnji Gori**, v neposrednej bližini prejšnje okrajne sodnije poslopja, se iz proste roke zelo ceno **proda** tik ob glavni cesti stoječa (220-3)

hiša

s 3 prostornimi sobami, 1 postrežno sobo, kuhinjo, shrambo, obokano kletjo, obokanim hlevom, 1 z opeko krit skedenj, 1 shramba za seno, pod to shrambo 1 klet in hlev, vse v najboljšem stanu in poleg tega tudi sadni vrt. To poslopje je posebno za **gostilno**, kakor tudi za kakeršno koli **prodajalnico** sposobno. Natančneje se izve pri gosp. **Ivanu Dolherji** v **Ljubljani**, v Hrenovih ulicah št. 4.

Do Amerike.

Poštni parobrodovi vozijo se iz **Bremena** do **Novega Yorka**, **Baltimore** itd. štirikrat na mesec; vožnja ta je, kakor dokazano, najhitrejša, postrežba potujočih najboljša in cena nizka. Natančna pojasnila daje radovoljno in brzo

R. Ranzinger,

glavni poslovitelj v Ljubljani.

2000 do 3000 goldinarjev

se proti 6-7% na posestvo brez dolgov v okolici Ljubljane na I. mesto vzame na posodo. — Kje, pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. (240-1)

Krasno delo!

Spodobami pe naravi slikanimi.

!Cenó!

Mestu 6 gld. samo 2 gld.

Več eksemplarov naslednjega dela se bode oddalo samo za 2 gld.

Velika ilustrovana

zeliščna knjiga.

Obširen popis vseh rastlin in zelišč, z ozirom na njih korist, njih uporabo, nasajevanje, z navodom, kako se pripravljajo različna zdravila, zeliščni sokovi, sirupi, konservi, esence, voda, prašek, olje, mazila, prilepki, kugljice, pomada, kakor tudi domači pripomočki.

Po najnovejših virih izdelano, — z barvenimi podobami. 1879, 8, 700 strani. Popolnem novo.

Naročila sprejema in natanko oskrbi

J. Giontinijeva knjigarna

(283)

v Ljubljani, Mestni trg št. 17.

FRAN ŽELEZNIKAR,

krojač v Ljubljani,

se zahvaljuje svojim p. n. naročnikom za do zdaj mu izkazano obilo zaupanje ter se priporoča tudi še v prihodnje za **izdelovanje oblek po najnovejših pariških jurnalih**. — Za p. n. naročnike ima tudi razno **blago** po najnovejših vzgledih na razpolaganje. (175-5)

V. LOBENWEIN

fotografični atelier

v hotelu „pri slonu“.

Fotografira se vsak dan. (63-12)

Umrlj so v Ljubljani:

12. aprila: Andrej Grošelj, hišni oskrbnik, 58 l., Poljanski trg št. 1, za oslabljenjem pluč.
13. aprila: Marija Kogovšek, gostija, 67 l., Florjanske ulice št. 11, za spr-je jem drobu.
V deželnej bolnici:
11. aprila: Matija Kladnik, gruntar-ski posestnik, 70 l., za rakom. — Ma-rija Sovček, gostija, 71 l., za oslabljen-jem pluč.

Portret

umrlega

dr. J. Bleiweisa vit. Trsteniškega

je ravnokar izšel. V originalu naslikal in v oljato barvenem tisku izvrstno izvršila sta ga c. kr. dvorna tiskarna in artistični zavod g. Reiffensteina na Dunaji. Velja pa

Podoba v oljato barvenem tisku 63cm široka, 79cm visoka, neraz-peta gld. 3.

Podoba na platnu razpeta v 10cm širokem baroque okviru gl. 6-50.

Podoba na platnu razpeta v 13cm širokem baroque okviru gl. 8. dalje v velikosti 55-68cm.

Podoba v oljato barvenem tisku z 10cm širokim baroque okvirom gl. 5.80.

Podoba prodaje se tudi proti plačtvi na mesečne obroke.

Čistega dohodka teh podob namenjena je polovica za „Narodni dom“ in polovica za zidanje cerkve srca Jezusovega.

Z odličnim spoštovanjem

F. Kolman,

(199-5)

zaloga stekla in porcelana v Ljubljani.

Optični institut

E. REXINGER-ja

v Ljubljani.

(225-2)

Specijalitete za one, ki potrebujejo očal.

Velika kompletna zaloga najnovejših in kot praktično priznanih optičnih, fizikalčnih in matematičnih rečij; zelo nizke, stalne cene. Obširne cenilnike na zahtevanje gratis in franko. Vplačevanje na obroke pri zneskih od 5 gld. više brez povišanja cene se blagovoljno dovoli.

Poprave dotičnih stvari se izvršujejo dobro in natanko.

Graverska dela

vsake vrste se oskrbé zelo dobro in cenó.

Grand Theatre mecanique.

Arena na Frana Josipa trgu.

V soboto dné 15., v nedeljo dne 16. in v ponedeljek dne 17. aprila vsak dan

briljantna predstava.

Nov program: I. del: Napuljski zaliv. II. del: Veliki požar v Moskvi leta 1812, in vhod francoske armade v mesto. III. del: Mnogo šal avtomatičnih umetnikov, balet in metamorfoze, kakor tudi priljubljene premikajoče se diorame.

V nedeljo dne 16. t. m.

dve predstavi.

Začetek prve ob 4 1/2. uri popoldne, druge ob 7 1/2. uri zvečer.

Spoštovanjem

Fr. Gierke.

(237-2)

Ces. kralj.

izklj. priv.

Restitucijski flujid za konje,

FRANA IV. KWIZDE v KORNEUBURGU,

c. kr. dvornega založnika.

Isti je za vse avstrijsko-ogrske in italijanske države izključljivo privilegirani in se je v konjarijah Nj. veličanstev kraljice angleške, cesarja nemškega, kralja švedskega, kakor tudi mnogih visokih oseb uporabljal z izrednim uspehom,

in služi po dolgoletnih izkušnjah za krepilo pred in zopetno okrepčanje po večjih strapcah, kakor tudi kot pomočno sredstvo pri zdravljenju vnanih škod, revmatizma, protina, zvitja, trpkosti živcev in kit itd. — 1 steklenica 1 gld. 40 kr.

Gospodu Franu Iv. Kwizdi, c. kr. dvornemu založniku v Korneuburgu.

Proti koncu decembra 1869 bil sem na poti proti Damasu in šel sem k Nj. eksce-lenci Abdelkaderu (Imam), katerega sem našel žalostnega sedeti pod svojo remizo, opazujočega slavnega belca žrebca El Achhab; ta vrnil se je po daljšem izletu v puščavo in je bil po arabskem sedlu strašno poškodovan, oteklina je bila nekaj palcev široka, močno vneto, konj je bolehal, mrazilo ga je neprestano, njega oči so bile medle in spoznati je bilo znamenja velike, trajne bolečine. Imam in njega okolica sta bila brez sveta in v obupnosti. Jaz sem po sreči imel nekaj steklenic c. kr. restitucijskega flujida, sem ga zmešal po navodu z vodo, sem z njim namočil nekatere platnene cumje, položil jih na poškodovane vnete kraje, in ko sem te obveze večkrat ponovil, videlo se je po preteku dveh ur znatno zginanje vnetja. Da se to ponavlja, pustil sem tam nekaj steklenic tega blagodejnega c. kr. priv. restitucijskega flujida in kakor mi je Nj. eksce-lenca Abdelkader v gorkih zahvaljujočih besedah poročal, ozdravel je njega ljubljani konj čez štiri dni uže popolnoma.

Spolnujem prijetno dolžnost Vam nasproti, naznanjajoč Vam ta novi dokaz o izvrstnosti Vašega c. kr. priv. restitucijskega flujida, in pridevam zagotovilo, da je Vaša izvrstna iznajdba tudi na vzhodu zelo priljubljena.

V Kajiri.

L. S.

obrist v kralj. otom. armadi.

Dobé se gori imenovani preparati pri naslednjih firmah:

V Ljubljani: W. Mayr, lekar; J. Swoboda, lekar; H. L. Wencel. V Loki: Karol Fabiani, lekar. V Celji: A. Marek, lekar; J. Kupferschmidt, lekar; Karol Krisper; Fran Janesch. V Krškem: F. Bömsches, lekar. V Kranji: Karol Šavnik, lekar; Karol Puppo. V Wietingu: W. König.

Razen tega so skoro v vseh mestih in trgih v kronovinah zaloge, katere se časih po provinci alnih listih oznanjajo. (216-1)

Jedino pravi, če je vrat steklenice z rudečim papirnatim odrezkom zaprt, ki nosi moj spodaj stoječi faksimile in mojo varstveno znamko.

Kdor mi skaže ponarejalec moje zavarovane znamke, da ga morem tožiti, dobi odškodnino do 500 gld.

Abdelkader
Fr. Kwizde